

Pitkä pyörämatka kuumankosteassa tropiikissa saattaa kuulostaa älyttömältä idealta, mutta usein vähän älyttömät ideat ovat juuri niitä parhaita.

Teksti ja kuvat
ANTTI HELIN

PYÖRÄLLÄ PÄÄSTÄÄN

eli kuinka rakastuin
maantiepyöräilyyn
Thaimaassa

Thaimaan pyörämatkan kohokohtia olivat esimerkiksi viidakoiden läpi kulkevat osuudet. Näiltä vuorilta löytyy Khao Sokin sademetsä.

TÄHDET LOISTIVAT KIRKKAINA yötaivaalla, ja mereltä puhalsi raikas tuuli. Tarjoilija kantoi rantaravintolan pöytään thaimaalaisia herkkuja: vihreää kookoscurrya, chili-basilikapossua sekä kokonaisena haudutetun meribassin limetti-valkosipulimarinadissa. Idylli olisi ollut täydellinen, elleivät sitä olisi rikkoneet esit-

tämäni tyhvät kysymykset.

”Mihin tarvitsen pyöräilypaitaa?” kysyin vieressäni istuvalla Lucien Kirchiltä ja näytin saamaani räikeän vihreää, elastista paitaa. Lucien on pyöräilyopas, laiha ja jäntevä kuin vinttikoiria, joskaan ei yhtä karvainen.

Lucien tuijotti ihmeissään ja vastasi: ”Se kuivuu nopeasti ja siinä on tasku, johon voi laittaa energiapatukan ja kännykän.” ”Pyöräilemmekö silloinkin, jos sataa?”

”Totta kai. Pysähdyimme vain, jos iskee kunnon kaatosade.” Kun kysyin ”Mihin pyörän vasemman käden vaihteita käytetään?”, Lucien alkoi jo näyttää epätoivoiselta.

Hän mietti taatusti, miten kummassa olin päätenyt edessä olevalle monen sadan kilometrin pyörämatkalle Etelä-Thaimaassa. Minä taas mietin, miten Lucien Kirch tai kukaan muukaan keksii järjestää pitkiä pyöräreissuja kuumassa trooppisissa. Eihän siinä voi olla mitään järkeä.

Mallorcalle mennään pyöräilemään. Thaimaahan tullaan uimaan, syömään hyvin ja pötköttämään hieronnoissa.

Olin tullut tänne Thaimaan valtion matkailuviranomaisten kutsumana toimittajana, kokeilemaan reissua, jossa yhdistyvät maata pitkin matkustamisen vastuullisuus, pyöräilyn sporttinen terveellisyys sekä maan upea luonto ja nähtävyydet. Mukaan ilmoittautuessani olin odottanut sunnuntai-pyöräilyyn verrattavaa suoritusta. Edessä olikin viisi päivää, joiden aikana polkisimme jopa 60–80 kilometriä päivässä.

Join ison pullon Singhaa kuin Sokrates myrkkymaljansa. Aamulla olisin joutuva tuomiolle.

KISKOKIN JALKAANI MUSTAT JA KIREÄT LYCRASHORTSIT, JOIDEN nivuset ja takamus oli topattu. Oli ensimmäisen pyöräilypäivän aamu. Korjailin etuvarustusta, mutta se ei auttanut. Vedin lycrapöksyjen päälle tavalliset, leveät urheilushortsit.

Aamiaiselta lähetin viestin vaimolleni Suomeen: ”Minulla on ensimmäistä kertaa elämässäni lycrat jalassa. Identiteettikriisi on aikamoinen.”

Lähetin viestin vaimolleni:
”Minulla on ensi kertaa elämässä lycrashortsit jalassa. Aikamoinen identiteettikriisi.”

Vaimo pyysi minulta selfiekuva. Vastasin, ettei hän tule ikinä näkemään minua niissä shortseissa. ”Paitsi jos kehität niitä kohtaan jonkin mehukkaan seksifantasian”, lisäsin.

Nousimme pyörien selkään Phuketin saaren pohjoisrannassa, rauhallisella Nai Yang -rannalla. Meitä oli viisi toimittajaa eri maista sekä oppaina luxemburgilainen Lucien ja thaimaalainen Tik.

Liikkeelle lähtiessä mietin, että aika moni tuttuni oli jäänyt viime aikoina koukkuun pyöräilyyn. Minua kiinnosti kokea ja ymmärtää miksi.

Lähin kosketukseni matkapyöräilyyn oli ollut Dervla Murphyn 1960-luvulla kirjoittama matkakirjallisuuden klassikko *Full Tilt: Ireland to India with a Bicycle*. Kirjassa nuori nainen polkee kotoaan Irlannista Intiaan ilman sen suurempaa syytä, kunhan nyt on keksinyt lähteä matkaan. Matkalla kulkukoirat hyökkäävät hänen kimppuunsa, hän on paleltua kuoliaaksi ja nääntyvä janoon erämaassa.

Toivoin, ettei Thaimaa heittäisi eteeni aivan yhtä kovia vastuksia.

POLJIMME YLI PITKÄN SILLAN, JOKA YHDISTI PHUKETIN mantereeseen. Jatkoimme matkaa ja ohitimme rantoja, jotka olisivat varmasti olleet kauniita, ellei olisi ollut sadekausi ja taivaalta piiskannut vettä. Mutta tiet olivat hyväkuntoisia ja niin syrjäisiä, ettei autoja liikunut. Saimme pyöräillä rauhassa.

Ensimmäisen päivän totuttelin pyörään ja kuuntelin kehoani: kuinka pitkään jaksaisin polkea ja millä intensiteetillä? Matkapyörä tuntui hyvältä, todella hyvältä. Se oli aivan eri väline kuin ne kaksipyöräiset kaakit, joilla olin tottunut rullaamaan. Tämä oli Ferrari verrattuna rättisitikkaan. Se kiiti eteenpäin ilman, että minun tarvitsi tehdä paljon mitään.

Pysähdyimme lounaalle ja jatkoimme sitten polkemista kohti Khao Lakia, jossa oli määrä yöpyä. Khao Lak on yksi suosikkipaikoistani Thaimaassa. Se on rauhallinen, luonnonkaunis kohde, jonka rannat ovat pitkiä eivätkä koskaan liian täysiä. Heti hotellien takaa alkaa komea sademetsä.

Kirsikkana kakussa Khao Lakista pääsee sukellus- ja snorklausretkille kaukana avomerellä sijaitseville upeille Koh Similanin autiosaarille. Niillä meri on niin kirkasta, että siellä tuntee leijuvansa ilmassa kilpikonnien ja kalojen kanssa.

Saavuimme kuitenkin perille niin myöhään iltapäivällä, ettei Khao Lakista ehtinyt nauttia kuin maisemina. Kirjauduin hotelliin, kävin suihkussa ja vaihdoin jalkaan uima-housut. Kirmasin muiden pyöräilijöiden mukana aaltoihin.

SEURAAVANA AAMUNA RAUHALLINEN MAANTIE JOHTI KYLÄN-raitille, jota reunustivat vanhat kiinalaistalot. Saavuimme Takuapan kaupunkiin. Sino-portugalilaistyyliset talot olivat pääosin 1900-luvun alusta, jolloin tänne muuttaneet kiinalaiset olivat vaurastuneet läheisillä tinakaivoksilla.

Nyt Takuapasta löytyi viihtyisiä kahviloita, ja talojen seinien oli maalattu näyttäviä muraaleja. Tunnelma oli vähän kuin Phuketin vanhassakaupungissa tai Malesian Penangin George Townissa, mutta pienemmässä mittakaavassa.

Istahdimme välipalalle kahvilaan. Nautimme kaikenlaisia perinteisiä riisistä ja tapiokajauhusta tehtyjä jälkiruokia.

Temppeleihin on hyvä mennä siististi pukeutuneena. Jos asuna on tiukat pyöräilyshortsit, on kohteliasta ihailia pyhättöjä vain ulkopuolelta.

Opastetuilla pyörämatkoilla tavarat kulkevat kätevästi huoltoauton kyydissä. Pyöräily on paljon mukavampaa ilman raskasta reppua.

Takuapan jälkeen seisahduimme vielä munkkien seuraan Rommaneen kuumille lähteille. Sitten alkoi pitkä nousu pyörällä ylämäkeen.

”Vaihtakaa vasemman käden vaihdetta!” Lucien opasti. Syrjäisellä maantiellä kajahti ilmoille Elviksen kappale: ”Love me tender, love me sweet, never let me go. You have made my life complete, and I love you so.”

Ääneni oli syvä, joskaan ei aivan vireessä. Annettakoon epävireisyys anteeksi, sillä tilanne oli tukala. Ylämäki jatkui ja jatkui, ja löysin laulamista keinon jaksaa eteenpäin. Se vei ajatukseni pois väsymyksestä.

Välillä reitti muuttui tasaiseksi ja lihakset saivat hetken hengähtää. Kun nousu taas alkoi, tarvittiin jääräpäisyyttä ja lisää *Love Me Tenderin* säkeistöjä.

MÄEN LAELLA ODOTTI HENKEÄSALPAAVA NÄKÖALAPIIKKA, jolta avautui maisema Khao Sokin kansallispuiston terävähuippuisille, viidakkoisille vuorille. Laskettelimme mäkeä hotelliimme. Se sijaitsi komeiden karstivuorten juurella.

Khao Sok on sekini suosikkipaikkojani Etelä-Thaimaassa. Se on upea sademetsä, jossa voi patikoida omassa rauhassa viidakkopoluilla jäättiläispuiden lomassa, gibbonien laulua kuunnellen. Voi myös tehdä vene- ja kajakkiretkiä pystysuorien vuorten reunustamalla satumaisen kauniilla järvellä.

Matkareittimme oli hyvin valittu, se oli todellinen *Best of Thailand* -kokoelma. Reissu alkoi Andamaanienmeren puolelta Phuketista ja jatkui viidakkojen kautta Siaminlahdelle sekä takaisin Andamaanienmerelle karstivuorten Krabiin. Matkan varrelle osuivat myös Sichonin alueen tuntemattomat rannat ja ihana viidakkoisten vuoristojen kylä Khiriwong, jonka ilman sanotaan olevan Thaimaan raikkainta.

Mutta jo parissa päivässä ymmärsin, että pitkällä pyörämatkalla todellakin pyöräillään. Välissä syödään lounasta ja pysähdytään kahveille. Kakkuja ja muuta makeaa saa tällaisella lomalla ahmia hyvällä omallatunnolla: energiaa palaa.

Liikkeelle lähdetään aamusta ja perille saavutaan illaksi. Ei siinä jää aikaa nähtävyyksien kiertämiseen. Eikä voimia lähteä yösafarille sademetsään, niin paljon kuin olisinkin halunnut etsiä Khao Sokin öisillä poluilla taskulampun valossa suuria hämähäkkejä ja puuleopardin kiiluvia silmiä.

Ei, pyöräreissaajan huvi on illallinen, iso olut ja hyvä peti.

MATKAN ALKUPÄIVINÄ POHDIN, MIKSI JOKU LÄHTISI THAIMAAHAN asti vain polkemaan. Mutta kun olin rytmiiin pääsyt, ymmärsin. Pian en enää oikein muuta halunnutkaan.

Olin joka päivä vähän enemmän kotonani pyörän selässä. Opin laskemaan kaarteet oikein ja pyöräilemään matkakaverin imussa, jolloin saattoi samalla jutella.

Pyörän selässä Lucienkin kertoi tarinansa. Hän oli entinen kilpapyöräilijä, joka oli uransa lopetettuaan perustanut vakuutusalan yhtiön ja rakastunut lomalla thaimaalaiseen naiseen. Kerran Thaimaata kierrellessään hän oli ajanut mopolla hiljaisia, hyviä teitä. Ne olivat tehneet vaikutuksen.

Paluulennolla hän oli valvonut miettien ja ynnäillen. Kun kone laskeutui Eurooppaan, hän soitti heti vaimolleen.

”Kulta, palaan Thaimaahan kahden viikon päästä”, hän oli sanonut.

► Matka alkoi Phuketin saaren hiekkarannoilta, ja retkeläiset nauttivat meressä uinnista monina päivinä.

Alkuun ihmettelin, miksi kukaan lähtisi pitkälle pyörämatkalle. Parissa päivässä en enää muuta halunnutkaan.

”Oletko ihan hullu”, tyttöystävä oli ihmetelty.

”Ehkä”, Lucien oli vastannut.

Siitä oli nyt kymmenen vuotta, ja hänen perustamallaan Thailand Cycle Tours -firmalla oli jo satoja asiakkaita vuodessa. Käppyrät näyttivät yhä ylöspäin.

Reittien suunnittelu oli melkoista palapelin kasaamista, Lucien kertoi. Piti löytää rauhallisia teitä, jotka olivat maisemiltaan sopivan monipuolisia ja lähellä hyviä hotelleja.

Reiteistä suosituin vie yhdeksässä päivässä Bangkokista Phuketiin. 887 kilometrin matkalla nähdään rantakohteita ja villinorsuja. Lepopäivänä opetellaan tekemään thairuokaa.

Me olimme koeryhmä, joka sai testata uutta Etelä-Thaimaan kierrosta. Poljimme osan kahdeksan päivän ja 732 kilometrin reitistä, ja osan kuljimme huoltoautolla. Parhaiten pyöräilyn hauskuuden huomasikin juuri niillä osuuksilla, jotka taioimme auton kyydissä.

Autossa tuntee olevansa suljetussa kopperossa, erillään ympäristöstä. Autolla matkan teko on etupäässä käytännön siirtymistä, pyörällä se on itsetarkoitus.

Metamorfoosini pyöräilijäksi oli yllättävän nopea. Jo heti toisena ajopäivänä olin sinut pyöräilyshortsien kanssa ja marssin lycrat päällä tyytyväisenä joka paikkaan. Taisin olla niistä vähän ylpeäkin. Aloin suunnitella kunnollisen pyörän ostamista ja haaveilla uusista, pitkistä matkoista.

Pyöräilyn lumoa on vaikea kokonaan selittää, se täytyy kokea. Mutta yritetään: Pyöräilemisestä saa fyysisistä nautintoa. Ylä- ja alamäkien vaihtelu pitää endorfiini-, serotoniini- ja dopamiinitasot korkealla. Lihakset tykkäävät liikumisesta, ja pyörällä voi liikkua putkeen pitkiä aikoja, sillä satulassa voi myös levätä, muutenkin kuin alamäessä. Pyörä kulkee osan matkasta kertyneellä liike-energialla.

Tärkeintä on kuitenkin se, mitä matkan varrella näkee ja miten sen kokee.

KUUMASTA LÄHTEESTÄ PILKISTI ESIIN KALJU PÄÄLAKI JA LEMPEästi hymyilevät kasvat. Toinen munkki istui vieressä kylmässä suihkussa. Oranssit munkinkaavut oli taiteltu siististi muovituoleille ulkoilmassa olevan kuuman lähteen vierelle. Taustalla kohosivat vehreät kukkulat.

Jaoimme lähteen ja yhteisen hetken. Yhteistä kieltä ei monta sanaa ollut, mutta sen verran kuitenkin, että munkit saattoivat kertoa tulevansa rentoutumaan näille syrjäisille lähteille pari kertaa viikossa.

Kun olimme nousemassa pyörillemme, toinen munkeista toivotti: "Onnea matkaan!"

Tapaaminen oli lyhyt mutta mieleenpainuva. Pyörämatkalla korostuvat elämän pienet ilot ja havainnot, koska niiden eteen on rehkinyt. Lepotauolla nautittu hedelmät. Erikoiset paikalliset jälkiruuat. Papaijasalaatti, jota vesiputouksella vapaapäivää viettänyt nuorisoporukka tarjosi meille hymyillen. Liikennemerkki, joka varoitti villinorsuista.

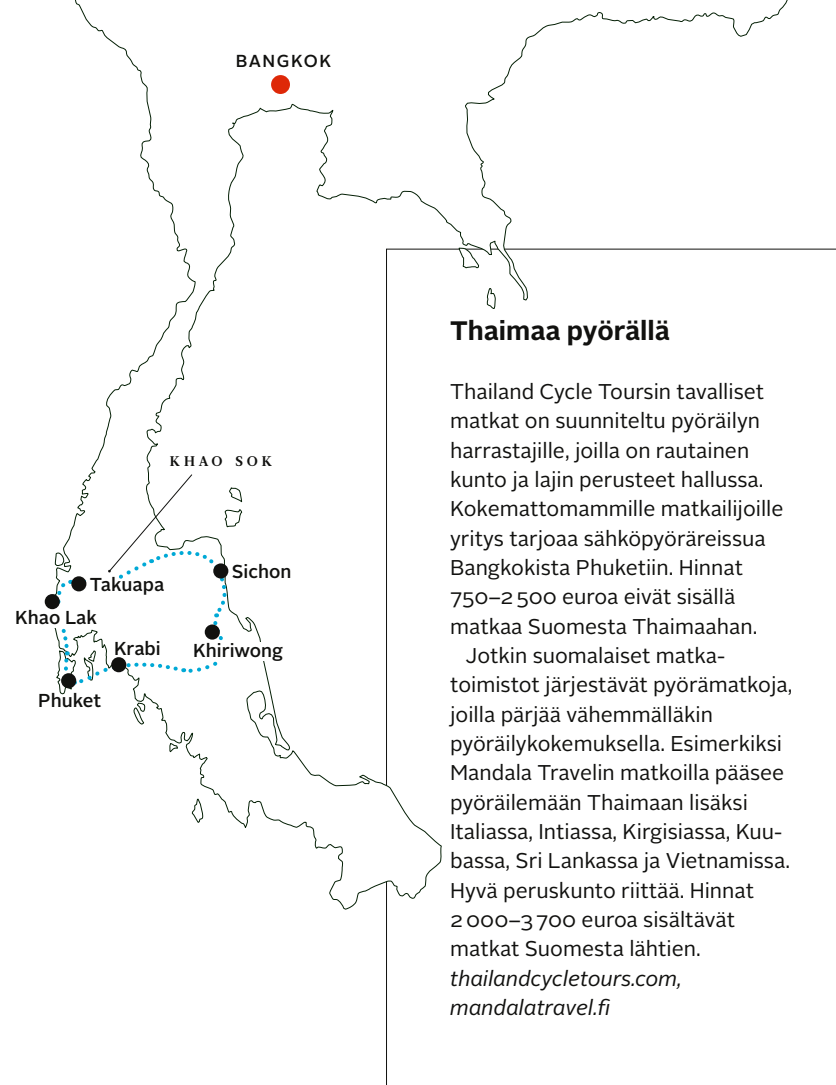
PYÖRÄILY PALJASTUI ERINOMAISEKSI TAVAKSI LIIKKUA - MYÖS tropiikissa. Koskaan ei ollut liian kuuma, sillä ilmavirta tuntui siltä kuin mukana olisi kulkenut oma tuuletin. Pyörä oli tarpeeksi nopea, jotta maisemat vaihtuivat tasaiseen tahtiin, mutta sopivan hidas, jotta näkemäänsä ehti keskittyä.

Sitä ehti huomata esimerkiksi tienvarren puissa roikkuvat, karvaisen näköiset rambutaanit ja pysähtyä hedelmävarkaille trooppiseen tapaan. Varkaaksi ei olisi tosin tarvinnut ryhtyä: heti seuraavassa kylässä maanviljelijät tarjosivat meille yltäkyläisesti rambutaaneja, longaaneja, mangostaneja ja durianeja. Kaikki ihanan tuoreita, juuri poimittuja.

Sama tapahtui seuraavassa kylässä ja sitä seuraavissa. Ihmisten ystävällisyys oli ylitsevuotavaa. Reitti vei joskus niin syrjäisille teille, ettei niillä käy muita matkailijoita. Olimme varmasti aikamoinen näky polkiessamme keskellä ei-mitään. Paikallisten hymyt olivat leveitä - ja totisesti aitoja.

Olen viimeisen 15 vuoden aikana kiertänyt Thaimaata ristiin rastiin kirjoittaen matkajuttuja ja -oppaita, ja olen matkailijana nähnyt myös epäaitoja hymyjä. Pyörän selässä huo-

▼ Merten suojeleuan kehottava muraali löytyi matkan varren pikkukaupungista, läheltä Khao Lakin rantakohdetta.

Thaimaa pyörällä

Thailand Cycle Toursin tavalliset matkat on suunniteltu pyöräilyn harrastajille, joilla on rautainen kunto ja lajin perusteet hallussa. Kokemattomammille matkailijoille yritys tarjoaa sähköpyöräissua Bangkokista Phuketiin. Hinnat 750–2500 euroa eivät sisällä matkaa Suomesta Thaimaahan.

Jotkin suomalaiset matkatoimistot järjestävät pyörämatkoja, joilla pärjää vähemmälläkin pyöräilykokemuksella. Esimerkiksi Mandala Travelin matkoilla pääsee pyöräilemään Thaimaan lisäksi Italiassa, Intiassa, Kirgisiassa, Kuubassa, Sri Lankassa ja Vietnamin. Hyvä peruskunto riittää. Hinnat 2000–3700 euroa sisältävät matkat Suomesta lähtien. thailandcycletours.com, mandalatravel.fi

masin ihastuvani tähän maahan uudestaan. Tämä oli juuri sitä aitoa Thaimaata, jonka monet toivovat löytävänsä.

Yhden seikkailullisen päivän päätteeksi tupsahdimme keskelle kyläjuhliä. Bändi soitti thaimaalaista kantri-iskelmää, korkealta ja kovaa, ja ihmiset tanssivat keskellä tietä. He tarjosivat meillekin olutta. Miten hyvältä se sillä hetkellä maistuikaan, ja kohta jo tanssimme muiden mukana.

LASKEUDUIMME VUORELTA SIAMINLAHDEN RANNOILLE Sichooniin. Se on niitä turisteille tuntemattomia kohteita, joissa thaimaalaiset lomailevat. Rannalla oli muutama tyylikäs hotelli ja ravintola. Rauhallinen ja mukava paikka. Poljimme sieltä kaukaisuuteen jatkuville autiorannoille, joilla oli siellä täällä vain muslimikalastajien värikkäitä veneitä.

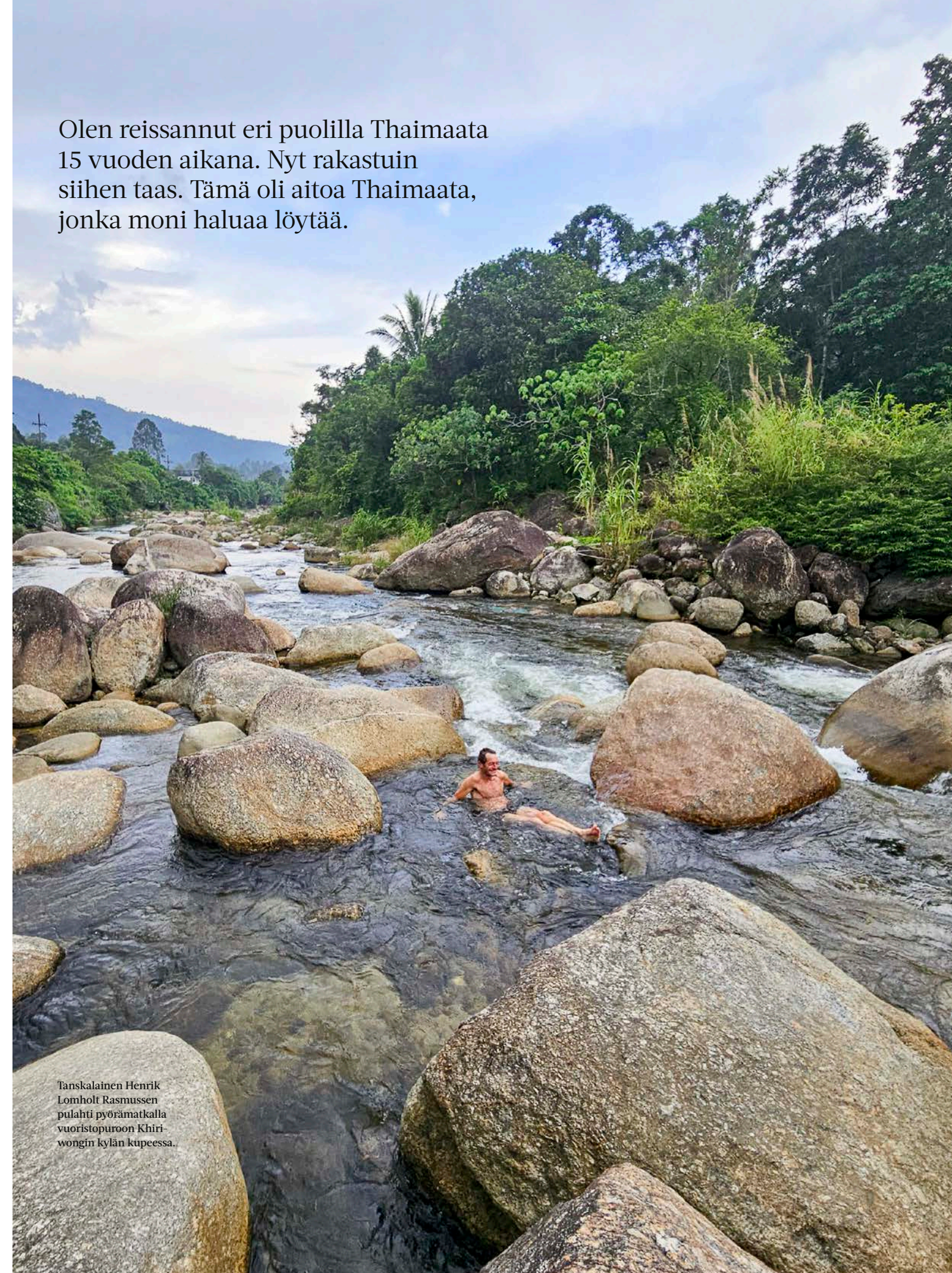
Taukopaikalla kävin uimassa meressä. Sitten asetuin rantahiekalle ja kuuntelin aaltojen kohinaa. Vajosin suloiseen tilaan unen rajamaille. Ajatukseni lensivät vapaasti. Mieleeni muistui Dervla Murphy, joka oli polkenut Intiaan.

Hänen kirjastaan tuli menestys, ja Murphy jatkoi pyöräilyä ja kirjoitti matkakirjoja kuolemaansa asti. Hän koki vastoin käymisiä mutta pääsi nauttimaan taivaallisista maisemista ja kohtaamiensa ihmisten hyvydestä - kuten mekin.

Hän ymmärsi matkailun syvimmän merkityksen. Sitä voisi kutsua Dervla Murphyn laiksi, ja se menee jotakuinkin näin: Matkustamisen ei kuulu olla helppoa. Perille ei kuulu päästä nopeasti. Vaivattomasti kiiruhtamalla ehkä näemme enemmän mutta koemme vähemmän.

Juuri se tekee pyöräilystä niin ihanaa. Se mullistaa mitta-kaavan. Moottorien pieneksi kutistama maailma muuttuu jälleen laajaksi ja jännittäväksi. Pienet ilot kasvavat suuriksi - ja jopa lycrapöksyt alkavat tuntua tyylikkäältä. 🍌

Olen reissannut eri puolilla Thaimaata 15 vuoden aikana. Nyt rakastuin siihen taas. Tämä oli aitoa Thaimaata, jonka moni haluaa löytää.

Tanskalainen Henrik Lomholt Rasmussen pulahdi pyörämatkalla vuoristopuroon Khiriwongin kylän kupeessa.